

Värmdö kommun
134 81 GUSTAVSBERG

Beslut om vattenskyddsområde med föreskrifter för Ingarö grundvattentäkt i Värmdö kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 21 § miljöbalken (1998:808) om vattenskyddsområde för Ingarö grundvattentäkt på fastigheterna [REDACTED] i Värmdö kommun. Vattenskyddsområdet består av tre vattentäktzoner närmast uttagsbrunnarna, två primära skyddszoner och en sekundär skyddszon. Skyddsområdets avgränsningar framgår av karta, bilaga 2.

Detta beslut ersätter tidigare beslut om vattenskyddsområde på Ingarö med tillhörande skyddsföreskrifter som meddelats i dom vid Vattendomstolen hos Stockholms tingsrätt 1981-10-15, DVA 62, VA 25/80.

För att tillgodose syftet med skyddsområdet meddelar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken nedanstående skyddsföreskrifter som ska gälla inom vattenskyddsområdet. Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då föfattningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Beslutet gäller enligt 7 kap 22 § miljöbalken omedelbart även om beslutet överklagas.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna föreskrifter ska gälla inom det vattenskyddsområde som anges på karta, bilaga 2.

Definitioner

Avfall: föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Med hantering av avfall avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall.

Avloppsvatten: Spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som används för kylning, vatten som avleds för avvattning av mark inom detaljplan och samlad bebyggelse

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning samt vatten som avleds för avvattning av begravningsplats.

Bygg, miljö- och hälsoskyddsnämnden: den nämnd inom kommunen som har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Farligt gods: gods som omfattas av lag (2006:263) om transport av farligt gods med tillhörande följdlagstiftning.

Farlig kemisk produkt: kemiska produkter som tillhör en eller flera faroklasser enligt Kemikalieinspektionens föreskrifter om klassificering och märkning av kemiska produkter.

Hantering: verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Industriell verksamhet: all slags produktion, lagring och annan hantering av varor samt laboratorier, partihandel, lager och tekniska anläggningar. Vidare inräknas de kontor och personalutrymmen etc. som behövs för verksamhetens bedrivande.

Kemiskt bekämpningsmedel: kemisk produkt som är avsedd för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet på egendom.

Materialtäkt: avser uttag av matjord, lera, silt, sand, grus, morän, berg och olika kombinationer av dessa material i kommersiellt syfte eller för husbehovsändamål.

Risk för vattenförorening

En inte ringa eller obetydlig risk för spridning/tillförsel av förorenande ämnen till grundvattnet inom skyddsområdet.

Transport av farligt gods: förflyttning av farligt gods med transportmedel samt sådan lastning, lossning, förvaring och hantering av det farliga godset som utgör ett led i förflyttningen. Som transport avses dock inte förflyttning som sker inom ett område där endast tillverkning, lagring eller förbrukning av farligt gods äger rum.

Vattentäktsverksamhet: Verksamhet och åtgärder som är nödvändiga för driften av de avsedda vattentäkterna inom skyddsområdet.

1 § VATTENTÄKTSZON

Inom vattentäktsszon får endast vattentäktssverksamhet bedrivas. Vattentäktsszonen ska vara inhägnad.

2 § Hantering av petroleumprodukter

Primär skyddsszon

Hantering av petroleumprodukter får inte ske i utrymme med golvbrunn med utsläpp inom vattenskyddsområdet. Befintliga sådana golvbrunnar ska vara tagna ur bruk, t.ex. genom pluggning, eller väl förslutna senast 2 år efter det att dessa skyddsföreskrifter trätt i kraft.

Hantering av petroleumprodukter får endast förekomma för försörjning av befintliga bostads- och jordbruksfastigheter med olja samt för drift av övriga verksamheter som är tillåtna enligt dessa föreskrifter.

Markuppställda förvaringstankar samt även entreprenadmaskiner, lastbilar, båtar m.m. som innehåller mer än 50 liter petroleumprodukt ska vara utrustade eller placerade så att hela den lagrade volymen vid läckage förhindras tränga ner i marken. Föreskriften omfattar inte drivmedel som finns i personbilar.

Sekundär skyddsszon

Hantering av petroleumprodukter får inte ske i utrymme med golvbrunn med utsläpp inom vattenskyddsområdet. Befintliga sådana golvbrunnar ska vara tagna ur bruk, t.ex. genom pluggning, eller väl förslutna senast 2 år efter det att dessa skyddsföreskrifter trätt i kraft.

Hantering av petroleumprodukter, utöver försörjning av befintliga bostads- och jordbruksfastigheter med olja samt för drift av övriga verksamheter som är tillåtna enligt dessa föreskrifter, får inte förekomma utan tillstånd.

Markuppställda förvaringstankar samt entreprenadmaskiner, lastbilar, båtar m.m. som innehåller mer än 100 liter petroleumprodukt ska vara utrustade eller placerade så att hela den lagrade volymen vid läckage förhindras tränga ner i marken. Föreskriften omfattar inte drivmedel som finns i personbilar.

3 § Kemiska bekämpningsmedel och växtnäringsämnen

Primär och sekundär skyddsszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma.

Yrkesmässig hantering av naturgödsel, andra växtnäringsämnen och ensilage får inte ske utan tillstånd.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

4 § Bebyggelse

Primär skyddszon

Ny byggnad får inte uppföras.

Undantag gäller för en- och tvåbostadshus, vilka inte får uppföras utan tillstånd. Föreskriften gäller inte för mindre förrådsbyggnad, t.ex. friggebod.

Befintliga byggnader får inte byggas till eller tas i anspråk, helt eller delvis, för annat ändamål utan tillstånd. Inom detaljplanlagt område får nya byggnader uppföras och ändring av befintliga byggnader ske i överensstämmelse med planens bestämmelser.

Sekundär skyddszon

Ny byggnad får inte uppföras utan tillstånd.

Undantag gäller för en- och tvåbostadshus samt för mindre förrådsbyggnad, t.ex. friggebod. Inom detaljplanlagt område får nya byggnader uppföras och ändring av befintliga byggnader ske i överensstämmelse med planens bestämmelser.

5 § Avledning av avloppsvatten

Primär skyddszon

Utsläpp av avloppsvatten får inte ske på eller i marken eller till ytvatten.

Befintliga avloppsanläggningar får användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att dessa anläggningar inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

Avloppsledningar ska vara svetsade eller uppfylla motsvarande täthet, inspekteras regelbundet och vid behov omedelbart läggas om eller renoveras.

Sekundär skyddszon

Utsläpp av avloppsvatten får inte ske på eller i marken eller till ytvatten utan tillstånd.

Befintliga avloppsanläggningar får användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att dessa anläggningar inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

Avloppsledningar ska vara svetsade eller uppfylla motsvarande täthet, inspekteras regelbundet och vid behov omedelbart läggas om eller renoveras.

6 § Upplag av avfall och snö

Primär skyddszon

Upplag av avfall får inte förekomma.

Upplag av snö från ytor utanför skyddszonen eller från trafikerade ytor inom skyddszonen får inte förekomma. Normal snöröjning får dock förekomma.

Sekundär skyddszon

Upplag av avfall får inte förekomma.

Upplag av snö från ytor utanför skyddszonen får inte förekomma. Normal snöröjning får dock förekomma.

7 § Upplag av bark, timmer m.m.

Primär skyddszon

Permanent upplag av bark, timmer, flis, spån, pellets och ved får inte förekomma.

För tillfälliga upplag krävs tillstånd. Mindre upplag/förråd för hushåll får dock förekomma.

Sekundär skyddszon

Permanent upplag av bark, timmer, flis, spån, pellets och ved får inte förekomma.

För tillfälliga upplag av timmer under längre tid än en avverkningsäsong krävs tillstånd.

8 § Industriell verksamhet

Primär skyddszon

Industriell verksamhet får inte etableras.

Inom detaljplanelagt område får ny industriell verksamhet och ändring av befintlig industriell verksamhet ske i överensstämmelse med planens bestämmelser.

Befintlig industriell verksamhet får bedrivas under förutsättning att verksamheten inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

Hantering av farliga kemiska produkter får inte ske i lokaler med golvbrunn. Förvaring av sådana produkter i vätskeform ska ske på tät, invallad yta försedd med tak. Invallningen ska rymma hela den lagrade volymen.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

Övrig hantering av farliga kemiska produkter får inte ske utan tillstånd.

Sekundär skyddszon

Industriell verksamhet får inte etableras utan tillstånd. Inom detaljplanlagt område får ny industriell verksamhet och ändring av befintlig industriell verksamhet ske i överensstämmelse med planens bestämmelser.

Befintlig industriell verksamhet får bedrivas under förutsättning att verksamheten inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

Hantering av farliga kemiska produkter får inte ske utan tillstånd.

9 § Materialtäkt, schaktning m.m.**Primär och sekundär skyddszon**

Materialtäkt får inte etableras.

Tillfartsvägar till materialtäkter, såväl i drift som nedlagda, ska vara avspärrade genom låst bom eller motsvarande hinder.

Schaktning, sprängning, borrhning, pålning och spontning liksom åter-/utfyllnad av schaktmassor får inte ske utan tillstånd.

Mindre grävningsarbeten inom tomtmark får utföras. Likaså får erforderliga arbeten för nyanläggning och underhåll av vatten-, avlopps-, fjärrvärme-, el- och teleledningar etc. utföras. Återfyllnad får endast ske med rena massor som inte kan förorena grundvattnet.

10 § Energianläggningar**Primär skyddszon**

Anläggningar för lagring och/eller utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten, eller för uttag av vatten från berg, jord och ytvatten för energiändamål får inte utföras.

Befintliga anläggningar för lagring och/eller utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten, eller för uttag av vatten från berg, jord och ytvatten för energiändamål får förekomma och användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att dessa anläggningar inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

Sekundär skyddszon

Anläggningar för lagring och/eller utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten, eller för uttag av vatten från berg, jord och ytvatten för energiändamål får inte utföras utan tillstånd.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

Befintliga anläggningar för lagring och/eller utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten, eller för uttag av vatten från berg, jord och ytvatten för energiändamål får förekomma och användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att dessa anläggningar inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

11 § Grundvattentäkt***Primär och sekundär skyddszon***

Brunnar för uttag av grundvatten får inte anläggas utan tillstånd.

12 § Väghållning***Primär och sekundär skyddszon***

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus, vägsalt eller annat kemiskt halkbekämpningsmedel får inte förekomma.

Halkbekämpning, dammbindning m.m. med salt eller annan kemikalie får inte ske utan anmälan.

13 § Transport av farligt gods***Primär och sekundär skyddszon***

Transport av farligt gods, annat än genomfartstrafik, får endast ske till i dessa föreskrifter tillåten verksamhet.

14 § Rengöring av fordon, entreprenadmaskiner och båtar***Primär skyddszon***

Tvätt och rengöring av bilar samt andra fordon och entreprenadmaskiner får inte ske. Tvätt och rengöring av båtar får endast ske med biologiskt nedbrytbara rengöringsmedel.

Rengöring av båtar på båtklubbar och marinor får inte ske utan tillstånd.

15 § Särskilda bestämmelser för sjön Återvallsträsket***Primär skyddszon***

Båtar och motorfordon med förbränningsmotorer får inte förekomma.

Muddring, pålning, spontning och annan grumlande vattenverksamhet får inte ske.

Befintliga bryggor får renoveras till ursprunglig storlek och omfattning.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006**16 § Allmänna bestämmelser*****Vattentäktsverksamhet***

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för driften av de avsedda grundvattentäkterna inom vattenskyddsområdet.

Inhägnad och skyltning

Vattentäktens huvudman ska se till att vattentäktszonen är inhägnad samt att informationsskyltar finns uppsatta på väl synliga platser invid vägar som leder in i eller genom skyddsområdet. Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Svenskt Vatten m.fl. (ISBN 91-620-9907-8).

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Detta framgår av 2 kap 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten tfn 112, Bygg-, miljö- hälsoskyddskontoret och vattentäktens huvudman.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET**Bakgrund**

Samhällsbyggnadskontoret, VA-avdelningen, i Värmdö kommun har i samverkan med Miljöavdelningen låtit utreda grundvattenförhållandena och potentiella föroreningsrisker inom skyddsområdet för den kommunala vattentäkten på Ingarö i avsikt att revidera det befintliga vattenskyddsområdets avgränsningar och indelning i skyddszoner samt uppdatera skyddsföreskrifterna. Ett preliminärt förslag till reviderat vattenskyddsområde med föreskrifter behandlades i kommunstyrelsen den 18 april 2006. Kommunstyrelsen beslöt att gå vidare med förslaget men begärde att den konsekvensbedömning som redovisats för boende skulle utökas och omfattas av samtliga kategorier av berörda fastighetsägare och verksamhetsutövare samt att samråd skulle hållas med dessa. Ett informations- och samrådsmöte hölls i Brunns skola den 9 november 2006. Separata samråd har även skett med företrädare för Säby 3:3, Enkärrets samfällighetsförening samt med Länsstyrelsen.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006**Ansökan**

Värmdö kommun har ansökt hos Länsstyrelsen om en revidering av vattenskyddsområde med föreskrifter för Ingarö vattentäkt. Ansökan omfattar en teknisk beskrivning och riskanalys, en konsekvensbedömning, en samrådsredogörelse samt sammanträdesprotokoll från kommunfullmäktiges beslut 2008-01-30. Ansökan med förslag på reviderat skyddsområde och skyddsföreskrifter har kungjorts genom kungörelsedelgivning i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet 2009-10-07 och Nacka-Värmdö Posten 2009-10-06 samt på Värmdö kommuns hemsida. Kungörelsen innebär att ägare och innehavare av särskild rätt till marken förelades att inom sex veckor yttra sig över förslaget i enlighet med 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Synpunkter på förslaget har inkommit (se nedan). Sökanden har beretts möjlighet att bemöta inkomna synpunkter.

Motiv för ansökan

Som skäl för ansökan om nytt vattenskyddsområde med föreskrifter anger kommunen bl.a. att vattentäktens drift har väsentligen ändrats, ändrad lagstiftning och allmänna råd, bättre kunskaper om grundvattenförhållandena, nya verksamheter och fastigheter inom vattenskyddsområdet samt avslutad täktverksamhet inom områdets centrala del. Kommunen anser att vattentäkten vid Ingarö har ett mycket högt skyddsvärde och att det finns ett behov av en revidering av skyddsföreskrifterna då de inte uppfyller det behov av förebyggande skydd som Ingarö vattentäkt har. Gällande skyddsföreskrifter har blivit otidsenliga då de fastställdes 1982 vid dåvarande Österbygdens vattendomstol och stöder sig på 1918-års vattenlag. Idag bör skyddsföreskrifterna vara fastställda enligt miljöbalken. Den kraftiga expansionen i Ingarö ställer också krav på ett förbättrat skydd för vattentäkten. Kommunen anger att Ingarö vattentäkt har ett mycket högt värde, bl.a. med hänvisning till att vattentäkten utgör en viktig reservvattentäkt för Värmdö och hela Stockholmsregionen i händelse av bortfall av Mälarvatten. Vattentäkten bedöms även tillhöra en av länets högst prioriterade grundvattentäkter. Vidare är kostnaden för produktionen av Ingarövatten låg liksom energi- och kemikalieförbrukningen.

Dricksvattenproduktion

Den kommunala vattentäkten på Ingarö består av tre grundvattenbrunnar, ett vattenverk och ett distributionssystem, som även försörjs med vatten via Gustavsberg (Mälarvatten från Stockholms Vatten AB). Idag används tre brunnar; brunn 1, 3 och 5. Tidigare nyttjades även brunn 2 (intill brunn 1 vid Fladen) och brunn 4 (intill brunn 3), men dessa brunnar har tagits ur drift. Brunn 1, vid Fladen inom fastigheten Brunn 2:1, lagligförklarades av Österbygdens vattendomstol den 19 februari 1970. Brunn 3 vid Rosenmalm tillkom för att grundvattnet skulle kunna tillgodogöras på en högre nivå ovanför en grundvattentröskel som finns strax öster om tjärnen Potten. Brunn 5 vid Fågelvik lagligförklarades genom dom 1981-10-15 och ett vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter fastställdes samtidigt i samma dom. Den maximala vattenproduktionen vid Ingarö vattenverk uppgår

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

idag till ca 2 000 m³/dygn från de tre brunnarna. Utgående dricksvatten är generellt av mycket god kvalitet. Ingarö försörjs till ca 95 % av vatten från Ingarö vattentäkt.

Grundvattenförekomsten

Grundvattenförekomsten i isälvsavlagringen kan indelas i två skilda grundvattenmagasin; ett övre magasin vid Fågelvik/Rosenmalm/Kolugnarna (Fågelviksmagasinet) och ett nedre magasin vid Potten/Brun/Fladen (Fladenmagasinet). Grundvattenmagasinen är åtskilda genom ett stalp i grundvattennivån (underjordiskt vattenfall, grundvattenfall) på ca 4,5 meter strax öster om Potten (SWECO VIAK 2003). Grundvattnets flödesriktning är generellt från sydost från området kring Fågelsången och Återvallsträsket via Fågelvik – Potten mot Fladen i nordväst. Grundvattennivån i Fågelviksmagasinet varierar mellan ca + 5,0 till + 6,0 och Fladenmagasinet strax över Östersjöns nivå, ca -0,5 m till -0,2 m.

Avgränsning av skyddsområdet*Skyddszoner*

Vattenkyddsområdet har indelats i olika skyddszoner, vattentäktsson, primär skyddszon och sekundär skyddszon. I området finns tre vattentäktszoner, två primära skyddszoner och en sekundär skyddszon. Indelningen i skyddszoner följer rekommendationerna i Naturvårdsverkets handbok (2010:5) om vattenskyddsområde.

Avgränsning

Avgränsningen av området har skett i enlighet med anvisningar i Naturvårdsverkets Handbok om vattenskyddsområden (2010:5). I princip ska hela tillrinningsområdet till en vattentäkt omfattas av vattenskyddsområde. I vissa fall, exempelvis i områdets södra del (söder om Kullaträsket och Svartträsket) föreslås dock att vattenskyddsområdet blir betydligt mindre än tillrinningsområdet på grund av långa uppehållstider för yt- och grundvattnet i dessa områden. Anpassningen till tillrinningsområdet har medfört att de bägge sjöarna Kullaträsket och Svartträsket nu har kommit att omfattas av det nya skyddsområdet och en utvidgning har även skett i åsens längdriktning österut till att omfatta Återvalls industriområde, via Ingarö – Fågelsången fram till den nedlagda grustäkten på Säby 3:3. I princip hela området vid Enkärret ingår i det nya förslaget liksom fastigheterna kring gamla Brunnsvägen. En utökning av skyddsområdet har också skett söder om Brunns centrum och omfattar större bebyggelseområden. Även Brunns Centrum omfattas av skyddsområdet. Det föreslagna skyddsområdet är därmed betydligt större än det befintliga vattenskyddsområdet.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

Nedan redogörs för avgränsningen av områdets olika delområden.

Fladen-Fågelvik

Delområdet begränsas av Fladen i norr och vidare längs ytvattendelaren österut mot Fågelvik och Ingarö golfklubbs bevattningsdamm, sedan vidare till Fågelviksvägen i öster, Eknäsvägen i söder och Näsuddsvägen i väster.

Området kring Potten och Fågelviks förskola ingår i föreslagen primär skyddszon. Grundvattnet från detta område flödar mot nordväst och Fladen (Brunn 1) i sand och gruslager under täta jordlager på ängarna öster om kommunens vattenverk. I den primära skyddszonen ingår även bostadsområdet vid Fågelvik, där kommunens Brunn 3 är belägen samt den nedlagda grustäkten vid Fågelvik, där kommunens brunn 5 är belägen. Området med den nedlagda grustäkten bedöms vara speciellt sårbart eftersom grundvattnet på flera ställen blottlagts genom täktverksamheten. En grundvattennivåmätning 2005, i samband med kartläggning av grundvattnets flödesriktning i norra delen av grustäkten, visade att grundvattenflödet var riktat mot Vallbo (bort från vattenskyddsområdet) på sådant sätt att Vallbo inte längre bör ingå i ett vattenskyddsområde, vilket det gör idag. Tre av Fågelviks delområden med bostadsbebyggelse faller inom förslagen sekundär skyddszon medan ett bostadsområde inte ingår i vattenskyddsområdet då det ligger utanför ytvattendelaren.

Återvall – Fågelsången – Säby

Delområdet begränsas i väster av Fågelviksvägen och vidare österut längs ytvattendelaren förbi Ingarö – Fågelsången till den f.d. grustäkten vid Säby 3:3. I söder begränsas området av Eknäsvägen. Avgränsningen i norr följer i stort ytvattendelaren. I väster finns Återvalls industriområde och Återvalls bostadsområde som bägge föreslås ingå i den primära skyddszonen. I avgränsningen har hänsyn tagits till såväl grundvattnets uppehållstid till brunn 5 som riskerna för förorening generellt från ett industriområde. Den nedlagda grustäkten på Säby 3:3 har efter detaljstudier och fältbesök bedömts ligga utanför vattenskyddsområdet.

Området från Ingarö – Fågelsången österut till Säby grustäkt ingår i föreslagen sekundär skyddszon. Längs hela området finns sand och grus, delvis täckt av finsediment. Grundvattnets uppehållstid till vattentäkten (brunn 5) bedöms vara längre än 100 dagar som angetts som gräns för avgränsningen av den primära skyddszonen enligt Naturvårdsverkets handbok (2010:5).

Inom tillrinningsområdet till vattentäkten vid Fladen har en primär skyddszon identifierats i de sand och grusavlagringar som finns strax söder om huvudvägen i området mellan Brunns skola och Potten. Detta område utgör ett viktigt infiltrationsområde för Fladenmagasinet och klassas som primär skyddszon trots att infiltrationsområdet inte ligger i närheten av uttagsbrunnen vid Fladen.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006*Kulla-Karby – Kullaträsket – Svarträsket*

Hela detta delområde faller inom sekundär skyddszon och området utgörs till största delen av skogsmark med få bebyggda tomter. Hela den tilltänkta bebyggelsen vid Kulla-Karby ligger inom området. Områdets avgränsning i öster följer i stort ytvattendelaren, men har även anpassats till att följa Kullavägen i nord-sydlig riktning. I söder följer det föreslagna området inte ytvattendelaren, istället har en begränsning gjorts så att Kullaträsket och Svarträsket omges av en buffertzon som är minst 100 meter. Skälet till detta är att de uteslutna områdena bedöms vara små och att en eventuell förorening därifrån måste passera endera en av sjöarna Kullaträsket eller Svarträsket men även genom Återvallsträsket för att komma i kontakt med grundvattnet norr om Återvallsträsket. Genom denna långa transportväg finns det lång tid för fastläggning och nedbrytning av eventuella föroreningar samt tid för att vidta motåtgärder i händelse av akut förorening. I väster begränsas detta område av bebyggelsen vid Enkärret och i norr av Återvallsträskets buffertzon som utgör gräns mellan primär och sekundär skyddszon.

Återvallsträsket

Området ingår huvudsakligen i föreslagen primär skyddszon utom del av bebyggelsen nordost om sjön fram till Eknäsvägen som ingår i den sekundära skyddszonen. Avgränsningen i nordost följer i huvudsak befintligt vattenskyddsområde med den skillnaden att det som tidigare var yttre skyddszon nu klassas som primär skyddszon. Buffertzonen kring Återvallsträsket är ca 50 – 150 meter, vilket är förenligt med Naturvårdsverkets Allmänna råd.

Enkärret

Området ligger i sin helhet inom sekundär skyddszon. I stort sett hela bebyggelsen vid Enkärret ingår i delområdet. Endast fyra fastigheter som gränsar mot Brunn 2:1 ligger utanför föreslaget skyddsområde av topografiska skäl. Dessa fastigheter avvattnas mot våtmarkerna i norr och inte mot Återvallsträsket. Genom området löper en bäck som avvattnar Enkärrrets bostadsområde och även Svarträsket och som avrinner till Återvallsträsket. Den stora våtmarken mellan Enkärret och gamla Brunnsvägen har utelämnats ur vattenskyddsområdet på grund av bedömd låg risk för förorening till följd av långa uppehållstider för ytvattnet i våtmarkens flacka topografi.

Gamla Brunnsvägen – Entreprenadvägen

Området utgörs huvudsakligen av bostadsmark samt Degermossen som är obebyggd. Fastigheterna längs Gamla Brunnsvägen ligger i de ostligaste och västligaste delarna inom primär skyddszon medan det centrala partiet ligger inom sekundär skyddszon. Vid Gamla Brunnsvägens östra del finns fastigheter som ligger utanför det befintliga skyddsområdet, men som nu föreslås falla inom primär skyddszon. Skälet är närheten till den kommunala uttagsbrunnen vid Fågelvik (brunn 5).

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006*Dalhugget – Ringvägen – Brunns centrum*

Delområdet är till stor del bebyggt och bebyggelsen kommer att öka om ett nytt Brunns centrum byggs ut enligt ett detaljplaneförslag. I området ingår de södra delarna av Brunns centrum fram till nya rondellen Eknäsvägen/Mörtviksvägen. I området ingår i sin helhet bostadsområdet Dalhugget och ca hälften av Ringvägen. Bensinstationen och livsmedelsbutiken ligger strax utanför vattenskyddsområdet. Delområdets avgränsning mot öster och den primära skyddszonen vid Entreprenadvägen definieras genom förekomsten av sand och grus i ytan.

Brunns centrum – Fladen

Områdets norra del ligger inom det befintliga vattenskyddsområdet. Merparten av delområdet ingår i föreslagen primär skyddszon, endast bollplanerna i de södra delen ligger inom sekundär skyddszon. Norra delen av det föreslagna detaljplaneområdet för Brunns centrum kommer att ligga inom föreslagen primär skyddszon. Området bedöms vara ett känsligt infiltrationsområde med sand och grus i ytan längs bergskanten. Stor hänsyn måste tas till vattenskyddet vid en eventuell exploatering av området.

Inventering av potentiella föroreningskällor och riskanalys

En inventering avseende potentiella föroreningskällor har utförts, bl.a. genom en enkätundersökning riktad mot fastighetsägare och verksamhetsutövare inom och i några fall i direkt anslutning till vattenskyddsområdet. Totalt 579 fastigheter berördes av inventeringen. En riskanalys med riskklassning av olika verksamheter som riskerar att förorena vattentäkten har också utförts. Av denna framgår att många mänskliga aktiviteter kan hota Ingarö vattentäkts goda vattenkvalitet. Utsläpp av olika vätskor kan infiltrera till grundvattenmagasinet. Andra föroreningar kan lösas i nederbörden och på så sätt nå grundvattnet. Ovanför grundvattenytan är föroreningstransporten i huvudsak riktad rakt nedåt medan transporten i grundvattenmagasinet är i stort sett horisontell. Områden med isälvmaterial är mest sårbara, där det är sand och grus hela vägen från markytan ner till grundvattenytan. Ett större vätskeutsläpp når här på någon eller några timmar ner till grundvattnet. I områden med mer finkorniga material som silt och lera är föroreningstransporten betydligt långsammare och fastläggningen bättre. Om ett grundvattenmagasin har förorenats är det mycket svårt och kostsamt att sanera det, om det överhuvudtaget är möjligt. Det är därför viktigt att försöka undvika förorening genom ett bra skydd. Exempel på verksamheter som kan ha en negativ inverkan på grundvattenkvaliteten är hantering och lagring av petroleumprodukter, hantering och spridning av bekämpningsmedel, djurhållning, infiltration av avloppsvatten, energibrunnar, schaktning, sprängning mm., vägsaltning samt rengöring av fordon och båtar.

Konsekvenser

Konsekvenserna av de föreslagna skyddsföreskrifterna har redovisats i ett separat dokument; Konsekvensbedömning (Värmdö kommun 2007). En slutsats i detta

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

dokument är att konsekvensbedömningen varit av stor nytta för såväl värdering som utformning av skyddsföreskrifterna. Restriktionerna bedömdes vara acceptabla för all markanvändning och samtliga verksamheter. Det finns t.ex. inga skyddsföreskrifter där restriktionen bedömts vara stor medan riskreduktion bedöms vara liten. Sådana skyddsföreskrifter har omarbetats under processens gång. Riskreduktionen bedömdes vara något större än restriktionerna i såväl primär som sekundär skyddszon. Skyddsföreskrifterna bedömdes vara utformade på sådant sätt att de har förutsättningar att säkerställa skyddet av Ingarö vattentäkt, samtidigt som inskränkningarna (restriktionerna) i den enskildes rätt att använda marken inte bedöms vara mer långtgående än vad som krävs för att uppnå syftet med vattenskyddsområdet på så sätt som föreskrivs i miljöbalken (7 kap 25 § miljöbalken). Skyddsföreskrifterna bedöms vidare inte medföra att ”pågående markanvändning avsevärt försvåras” för någon berörd fastighetsägare eller verksamhetsutövare inom det föreslagna vattenskyddsområdet. Föreslagna skyddsföreskrifter bör därför kunna tålas utan ersättning.

YTTRANDEN***Värmdö kommun, Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnden***

Nämnden anger att vattentäkten på Ingarö är Värmdö kommuns största och viktigaste vattentäkt. Tillsammans med vattentäkterna på Sandön, Ängsvik och Stavnäs står takten på Ingarö för ca 40 % av den kommunala vattenförsörjningen inom kommunen. Vattentäkten är inte bara en kommunal angelägenhet då den även har stor regional betydelse om t.ex. Östra Mälarens vattentäkter försämras eller helt slås ut. Vattentäkten har idag mycket god status som inte får försämrats och den utgör en mycket viktig kommunal och regional angelägenhet som behöver ett starkt och långsiktigt skydd.

Sammanfattningsvis bedömer nämnden att skyddsföreskrifterna behöver tydliggöras och skärpas gentemot inlämnat förslag. Nämnden bedömer att det krävs justeringar i den inlämnade ansökan om reviderat skyddsområde med skyddsföreskrifter för att säkerställa grundvattentillgången för framtida generationer och för att uppfylla lagkraven.

I samband med detaljplaneläggning för ett eventuellt seniorboende på Ingarö inom det nu föreslagna vattenskyddsområdet har Sweco Environment bland annat genomfört en utredning av påverkan på vattentäkten. I rapporten som sammanställts anser Sweco att den primära skyddszonen och den sekundära skyddszonen måste justeras. Den primära skyddszonen behöver utökas eftersom Swecos utredning visar att slätten väster och öster om Fladenvägen inte har homogen mäktighet av torrskorpelera som man tidigare trott och vattentäkten blir därmed mer sårbar för föroreningar inom detta område. Den sekundära zonen föreslås ändras med en mindre del i närheten av Entreprenadvägen. Kontoret bedömer att det är nödvändigt att justera gränserna för skyddszonerna för att uppnå fullgott skydd för vattentäkten.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

Nämnden anser att byggnadsförbudet inom den primära skyddszonen måste skärpas genom att ta bort undantaget som medger att "en- och tvåbostadshus inte får uppföras utan tillstånd från kommunens Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnd". Rätten att bygga enligt befintliga detaljplaner kvarstår. Nämnden bedömer detta vara nödvändigt för att säkerställa det långsiktiga skyddet för tåkten eftersom byggnation medför betydande risker för föroreningar.

I föreskriften angående ledningar förslås att ordet täta byts ut mot svetsade.

Beträffande föreskriften angående grundvattentäkt, anser nämnden att det bör krävas en skärpning som inte gör det möjligt att borra egen brunn inom primär eller sekundär skyddszon. Nämnden bedömer att borrhning av egen brunn utgör en stor risk för föroreningsspridning och måste undvikas.

Nämnden anser även att det behövs en skärpning beträffande föreskrift om väghållning genom att tillståndsplikt införs för halkbekämpning, dammbildning mm. med salt eller annan kemikalie. Nämnden bedömer att det ska krävas tillstånd från Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden för att utföra dessa åtgärder inom vattenskyddsområdet.

Vidare bedömer nämnden att båtar inte bör få tvättas inom primär skyddszon. Tvättning av båtar bör likväl som bilar och andra fordon samt entreprenadmaskiner förbjudas inom den primära zonen för att säkerställa vattentäkten.

Vattenfall

Vattenfall Eldistribution AB anger att bolaget har el-anläggningar som berörs av det föreslagna vattenskyddsområdet.

Vattenfall yrkar att det införs allmän dispens som medför att schaktningsarbeten för elkablar får företas ner till 0,6 meter inom området utan att särskilt tillstånd erfordras. Vidare yrkas särskild dispens så att befintliga nätstationer kan bibehållas och nyttjas i oförändrat utförande och läge och att nya stationer får tillkomma inom området samt att Vattenfall kan utöva sina rättigheter utan inskränkningar.

Vattenfall avstyrker förslag till revidering av skyddsföreskrifterna tills ändringar enligt ovan är införda i skyddsföreskrifterna. Vidare kräver Vattenfall full ekonomisk kompensation vid krav på ombyggnation och ev. flytt av anläggningar som initieras på grund av skyddsområdets tillkomst.

SGU

SGU har inget att anföra i ärendet.

Vägverket Region Stockholm

Vägverket har inga synpunkter på revidering av vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för kommunal grundvattentäkt på Ingarö.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006***Siv och Pelle Brolin,*** [REDACTED]

Brolins, som bor och brukar lantbruksfastigheten [REDACTED] anger att de har en del skog, åker och fruktodling samt driver ett litet gårdsmusteri som vattentvättar äpplen och pressar dem till must. Enligt Brolin är det en verksamhet som inte alls påverkar sjön med en bred kantzon av beväxning som fungerande rotzon. Nu har i stort sett hela fastigheten hamnat i primär zon med de restriktioner som föreslås. Brolins anser att det kommer att påverka verksamheten betydligt och föreslår att gränsen istället dras mellan befintligt bostadshus-lada och sjön. Vidare anser Brolins att de har utmärkta förhållanden att infiltrera i, har sluten toatank och använder inte tvättmaskin. Brolins ifrågasätter gränsdragningen mellan primär och sekundär skyddszon och menar att den inte överallt grundar sig på de topografiska förhållandena och möjlighet att infiltrera. Vidare verkar gränsen vara satt av ekonomiska skäl med hänsyn till geografin, då den istället borde gå längre österut, vilket då kanske skulle förhindra en del nybyggnation som planeras. Gränsen mellan skyddszonerna i väster är också dragen av ekonomiska skäl och inte av omtanke om vattenkvaliteten. I stort sett hela Enkärret är mycket låglänt och ligger utefter ett stort dike med bra vattenflöde ner till Återvallsträsket. Ett flertal av fastigheterna ligger i direkt anslutning till diket som nästan kan betraktas som en vik av sjön. Dessa fastigheter har olika avloppslösningar och vissa har liten möjlighet att infiltrera. Avslutningsvis anser Brolin att huvudtanken med skyddet är bra, men en grundligare analys efterfrågas.

Käte och Clas Fransson, [REDACTED]

Käte och Clas Fransson konstaterar att fastigheten [REDACTED] hamnat i primär skyddszon, från att tidigare varit i sekundär skyddszon. Fransson är emot de nya skyddsföreskrifterna ifall de innebär att de inte kan stycka och bebygga den ca 7000 m² stora tomten. I övrigt protesterar Fransson mot kommunens förfaringssätt med ansökan och kungörelsen endast i tidningarna.

Clas-Håkan Arbenius, representant för fastighetsägarna på Gamla brunnsvägen m.fl. inom skyddsområdet

Arbenius är bl.a. kritisk till att miljö- och hälsoskyddsnämnden har beslutat föreslå till Länsstyrelsen att ändra föreskriften om bebyggelse till "förbud mot nybyggnad av en- och tvåbostadshus samt avstyckning". Detta innebär att fastighetsägarna blir tvingade att ansluta sig till ett kommunalt VA med kostnader som följd. Arbenius befärar att de inte kommer att få några byggnadstillstånd för vare sig ny- eller tillbyggnad. Vidare anser Arbenius att man med den belastning som idag finns utmed Gamla Brunnsvägen inte kunnat uppmäta någon påverkan på grundvattnet, trots att det i princip är 70 % permanentboende eller mer. Arbenius har även synpunkter på det sätt ansökan har kungjorts och hänvisar till protokoll från samrådsmöte 2006-11-09, där det utlovades utskick till samtliga fastighetsägare.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006**Bemötande**

Samhällsbyggnadskontoret, VA-enheten, har bemött ingivna yttranden enligt följande:

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

VA-enheten delar inte nämndens synpunkter beträffande ändring av gränserna för primär och sekundär skyddszon vid Vargbacken i enlighet med Sweco Environments utredning 2009-07-17. Enheten anser inte att utredningen ger tillräckligt stöd för att ändra zongränserna. Den föreslagna ändringen är bl.a. grundad på provtagning från två lokaler, där man valt ut en fraktion att representera hela området, kallat Slätten. Beräkningar är gjorda ur worst-case scenario. Den föreslagna primära skyddszonen är inte baserad på beräkningarna utan är dragen 700-800 meter från brunnen. VA-enheten bedömer att gränsen är dragen överdrivet långt bort från brunnen.

VA-enheten anser att schaktning inom området skulle kunna innebära att spridningsvägar för föroreningar öppnas, speciellt i det södra området där materialet är mer genomsläppligt. Området avvattnas till isälvsavlagringen och är inom tillrinningsområdet för tälten.

Angående undantag för en- och tvåbostadshus

Beträffande förslaget att ta bort formuleringen om undantag för en- och tvåbostadshus som inte får uppföras utan tillstånd från kommunens bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd, anser VA-enheten att paragrafen bör antas enligt ursprunglig formulering. Konsekvenserna för enskilda i förhållande till riskreduktionen bedöms annars bli orimligt stor.

Avloppsledningar

VA-enheten anser att ordet "täta ledningar" ska ändras till "svetsade ledningar" med tillägget "eller liknande", för att på detta sätt tydliggöra att skarvar ska vara täta i ett långsiktigt perspektiv.

Anläggande av grundvattenbrunnar

VA-enheten anser att paragrafen om tillståndsplikt för anläggande av grundvattenbrunn bör behållas i sin ursprungliga lydelse. Konsekvenserna för den enskilde fastighetsägaren skulle annars bli orimligt stor gentemot riskreduktionen vid ett förbud. Andra meningen "brunnar ska vara utförda så att föroreningsspridning till grundvattnet förhindras" bör strykas då den är svår att knyta till konkreta exempel och uppfattas som svårtydbar.

Halkbekämpning, dammbindning mm

VA-enheten anser att lydelsen kan ändras enligt nämndens förslag, vilket innebär att halkbekämpning, dammbindning mm. med salt eller annan kemikalie inte får ske utan tillstånd från kommunens bygg-, miljö- och hälsoskyddskontor.

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006*Tvätt och rengöring av bilar, båtar och andra fordon*

VA-enheten föreslår en ändring av föreskriften enligt följande; Hantering av rengöringsmedel, t.ex. avfettningsmedel eller liknande i samband med rengöring av fordon, båtar etc., får inte ske om det kan medföra risk för vattenförorening.

Siv och Pelle Brolin*Ändring av gräns mellan boningshus och sjön*

VA-enheten anser inte att gränsen bör flyttas enligt Siv och Pelle Brolins förslag. Rent topografiskt är det motiverat att förlägga gränsen på höjden söder om fastigheten, men enligt VA-enheten är det motiverat att gränsen i detta fall följer fastighetsgränsen, då avståndet till sjön bedöms vara tillräckligt långt från fastighetsgränsen.

Fråga om ändring av gräns öster om sjön vid Kulla-Karby

Avgränsningen nordost om Återvallsträsk går igenom ett bostadsområde i Säby. Avgränsningen följer i huvudsak befintligt vattenskyddsområde med den skillnaden att det som tidigare var "yttre skyddszon" nu klassas som "primär zon". Buffertzonen kring Återvallsträsket är kring 50 -150 meter. Det är inte motiverat med hänsyn till vattenkvaliteten att utöka zonen och flytta gränsen.

Utredning av gränsen mellan primär och sekundär skyddszon i väster

Enkärret är inte inkluderat i primär skyddszon. Genom att vattnet från området passerar via dike till Återvallsträsket samt infiltrerar till grundvattenmagasinet bedöms uppehållstiden vara tillräckligt lång för att en god rening ska ske.

Vattenfall Eldistribution AB*Angående allmän dispens för schaktning ner till 0,6 meter utan särskilt tillstånd*

VA-enheten anser inte att en allmän dispens ska införas i skyddsföreskrifterna för schaktningsarbeten för elkablar ner till 0,6 meter.

Angående särskild dispens för befintliga och nya nätstationer

VA-enheten anser inte att särskild dispens ska införas för att befintliga nätstationer ska kunna bibehållas och nyttjas i oförändrat utförande och läge liksom att nya stationer får tillkomma inom området samt att Vattenfall kan utöva sina rättigheter utan inskränkningar.

Käte och Clas Fransson

VA-enheten konstaterar att fastigheten ligger inom primär skyddszon och området är idag inte detaljplanelagt. Utifrån förslaget får ny byggnad inte uppföras med undantag för en- och tvåbostadshus, som inte får uppföras utan tillstånd från kommunens Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd. Föreskriften gäller inte för mindre förrådsbyggnad, t.ex. friggebod. Förslaget förhindrar utförande av nya anläggningar för utsläpp av avloppsvatten.

Länsstyrelsens motivering

Enligt 7 kap 21 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt. För ett vattenskyddsområde ska, enligt 7 kap 22 § miljöbalken, länsstyrelsen eller kommunen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på en skyddsbestämmelse i ett vattenskyddsområde får dock inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddsområdet ska tillgodoses i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken.

EU:s ramdirektiv för vatten utgör också grund för vattenskyddet och hur det ska bedrivas. I direktivet anges bl.a. att man måste förhindra ytterligare försämring hos vattnet, skydda och förbättra kvaliteten och successivt avskaffa utsläpp av farliga ämnen så att vattnet återfår nära nog de ursprungliga bakgrundshalterna.

Länsstyrelsen anser att det är mycket angeläget att nya vattenskyddsområden inrättas och att befintliga skyddsområden ses över och revideras för att därigenom säkerställa en god vattenkvalitet i ett långsiktigt perspektiv. Genom att förklara ett område kring en vattentäkt som vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter stärks skyddet för dricksvattenförekomsten och dess betydelse framhävs i exempelvis planeringssammanhang. Samtidigt tydliggörs för boende och verksamma inom området vilka restriktioner som krävs för att åstadkomma ett tillfredsställande skydd.

Den kommunala grundvattentäkten på Ingarö bedöms ha hög prioritet för regional/kommunal vattenförsörjning genom stor grundvattentillgång och hög dricksvattenkvalitet. Vattentäkten är därmed mycket viktig för såväl nuvarande som framtida vattenförsörjning i Värmdö kommun, men är även av stor betydelse för vattenförsörjningen i ett regionalt perspektiv i händelse av driftsstörningar och avbrott i vattenförsörjningen från Stockholm genom vattenverken i Mälaren. Länsstyrelsen anser därför att det är angeläget att det befintliga vattenskyddsområdet revideras så att områdets avgränsning och skyddsföreskrifterna anpassas till de krav som måste ställas för att uppnå en fullgod vattenkvalitet i ett långsiktigt perspektiv.

Inom vattentäktens tillrinningsområde förekommer olika typer av verksamheter och markanvändningar som kan komma att påverka vattenkvaliteten på lång och på kort sikt. Det gäller exempelvis hantering av för grundvattnet giftiga eller skadliga ämnen i form av petroleumprodukter, kemikalier etc. samt utsläpp och infiltration av avloppsvatten och dagvatten. Vägarna och vägtrafiken är också exempel på verksamheter som innebär ökad risk för grundvattenpåverkan dels till följd av

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

olyckor, dels genom saltning, utsläpp av försurande ämnen, dagvatten mm. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att behovet av förstärkt skydd är stort och att det finns skäl att åstadkomma en mer långtgående reglering av vissa markanvändningar och verksamheter inom skyddsområdet för att säkerställa ett fullgott skydd och långsiktigt skydd för vattentäkten.

Föreskrifterna för vattenskyddsområdet innebär vissa inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter i området. Dessa inskränkningar bedöms dock inte medföra att pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Vattenskyddsområdets avgränsning

Riktlinjer för avgränsning och utformning av vattenskyddsområden finns i Naturvårdsverkets handbok 2010:5 om vattenskyddsområde samt i Allmänna råd NFS 2003:16 om vattenskyddsområden. Av handboken framgår att ett vattenskyddsområde ska omfatta vattentäktens tillrinningsområde såvida inte ett beslutsunderlag visar att skyddssyftet kan uppnås genom fastställande av ett mindre område som vattenskyddsområde. Vidare framgår att ett vattenskyddsområde kan delas in i olika zoner; vattentäktsson, primär skyddszon och sekundär skyddszon och vid behov även tertiär skyddszon. En primär skyddszon bör avgränsas så att uppehållstiden i grundvattenzonen till vattentäktssonens gräns beräknas vara minst 100 dygn för grundvatten bildat i den primära zonen. Den sekundära skyddszonen bör minst omfatta så stor del av vattenskyddsområdet att uppehållstiden för grundvatten från skyddszonens yttre gräns till vattentäktssonen har en beräknad uppehållstid på minst ett år.

Länsstyrelsen gör bedömningen att den föreslagna revideringen av skyddsområdets gränser och skyddszoner kan motiveras utifrån rekommendationerna i Naturvårdsverkets handbok samt med hänvisning till nya fördjupade kunskaper om de hydrogeologiska förhållandena i områdets olika delar. I ansökan finns motiveringar till områdets avgränsning och zonindelningar och Länsstyrelsen har, efter genomgång av inkomna synpunkter mm., inte funnit skäl att ifrågasätta eller ändra dessa avgränsningar. Således bedömer Länsstyrelsen att frågan om justering av gränsen för primär och sekundär skyddszon vid Vargbacken, på sätt som SWECO har föreslagit, inte kan anses vara motiverad från vattenskyddssynpunkt, med hänsyn till faktorer som grundvattnets uppehållstider och de hydrogeologiska förhållandena i området. Övriga synpunkter om ändringar av skyddszonernas avgränsningar bedöms inte heller utgöra grund för att ändringar ska kunna motiveras.

Sammantaget finner Länsstyrelsen att det tekniska underlaget som legat till grund för de föreslagna avgränsningarna av områdets skyddszoner uppfyller de krav som bör ställas enligt de rekommendationer som framgår av Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd samt i övrigt för att bibehålla en god dricksvattenkvalitet vid Ingarö vattentäkt i ett långsiktigt perspektiv.

Kommentarer till vissa föreskrifter och inkomna synpunkter

Bebyggelse

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att byggnadsförbudet inom den primära skyddszonen måste skärpas genom att ta bort undantaget som medger att "en- och tvåbostadshus får uppföras efter tillstånd från kommunens bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnd". Länsstyrelsen har, bl.a. efter genomgång av den konsekvensutredning som ingår i ansökan, funnit att ett sådant förbud inte kan anses vara befogat från vattenskyddssynpunkt. Konsekvenserna för enskilda fastighetsägare bedöms inte i stå proportion till den riskreduktion som uppnås med ett sådant förbud. Regleringen av en- och tvåbostadshus inom den primära skyddszonen bör kunna ske på ett tillfredställande sätt inom ramen för ett tillståndsförfarande hos kommunens Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd, vilket är i överensstämmelse med föreskriftens formulering och innebörd enligt det kungjorda förslaget.

Grundvattentäkt

När det gäller föreskriften om anläggande av grundvattenbrunn delar Länsstyrelsen VA-enhetens synpunkt att föreskriften om tillståndsplikt för anläggande av grundvattenbrunn bör behållas i sin ursprungliga lydelse. Konsekvenserna för den enskilde fastighetsägaren står inte heller i detta fall i proportion till den riskreduktionen som kan uppnås vid ett förbud.

Väghållning

Länsstyrelsen delar Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens inställning att föreskrifter angående halkbekämpning, dammbindning mm. med salt bör skärpas. Det bör därför föreskrivas om anmälningsplikt för sådan verksamhet inom primär och sekundär skyddszon. En sådan skärpning är även i linje med nu gällande allmänna råd avseende spridning av vägsalt. Anmälningsplikten bör gälla även i den sekundära skyddszonen, med hänsyn till att aktuella vägsträckor inom denna zon berörs av markområden med genomsläppliga jordarter och isälvsmaterial. Anmälan om saltning bör kunna göras säsongvis för berörda vägar inom vattenskyddsområdet.

Rengöring av båtar

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att förbudet inom primär skyddszon mot tvätt och rengöring av bilar och andra fordon samt entreprenadmaskiner även bör inkludera båtar. Länsstyrelsen bedömer dock att merparten av båtarna inom den primära skyddszonen finns på eller i anslutning till båtklubbar och marinor, vilka omfattas av tillståndskrav. Det bör därför vara tillräckligt långtgående att endast tillåta tvätt med biologiskt nedbrytbara rengöringsmedel i detta fall.

Schaktning

Vattenfalls Eldistribution AB:s yrkanden om allmän dispens för schaktningsarbeten för elkablar ner till 0,6 meter bör enligt Länsstyrelsens bedömning kunna godtas. Det bör således tilläggas föreskriften om *täktverksamhet, schaktning mm.*

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

(§ 9) att undantag görs för nyanläggning och underhåll av va-, gas- och teleledning etc, vilket innebär att schaktning för elkablar får ske inom vattenskyddsområdet. Detta bör gälla under förutsättning att det sker på ett sätt som i övrigt är förenligt med bestämmelserna i gällande miljölagstiftning. Beträffande kravet på särskild dispens så att befintliga nätstationer kan bibehållas och nyttjas i oförändrat utförande och läge samt att nya stationer får tillkomma inom området mm. hänvisar Länsstyrelsen till att befintliga nätstationer får förekomma i nuvarande omfattning utan krav på omprövning, medan däremot nya nätstationer kan komma att provas, främst vad gäller hanteringen av petroleumprodukter som förekommer i samband med dessa.

Hantering av petroleumprodukter

Länsstyrelsen anser att hantering och lagring av petroleumprodukter utgör en potentiell risk för grundvattenförorening, då även läckage av små mängder av olja och diesel kan medföra smakförändringar i grundvattnet. Det bör därför finnas fog för införande av föreskrifter som reglerar skyddsåtgärder då större bränslemängder förvaras i markuppställda förvaringstankar, entreprenadmaskiner, lastbilar, båtar m.m.. Vid innehåll av mer än 50 liter respektive 100 liter petroleumprodukt ska dessa vara utrustade eller placerade så att hela den lagrade volymen vid läckage förhindras tränga ner i marken, vilket är ett rimligt krav från vattenskyddssynpunkt.

Hantering av bekämpningsmedel, växtnäringsämnen mm

Inom den primära skyddszonen råder förbud mot hantering av bekämpningsmedelsanvändning inom såväl den primära som den sekundära skyddszonen, vilket bedöms vara motiverat i detta fall för att eliminera risken för att kemiska ämnen tillförs grundvattenmagasinet. Vid yrkesmässig hantering av naturgödsel, andra växtnäringsämnen och ensilage bedöms det vara skäligt att kräva tillståndsplikt för såväl nya som befintliga verksamheter inom skyddsområdet.

Kungörelse av ansökan

Synpunkter har inkommit från fastighetsägare beträffande det sätt Länsstyrelsens kungjort ansökan. Enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ska ägare och innehavare av särskild rätt till marken föreläggas att inom viss tid yttra sig över förslaget. Enligt 16 § första stycket 1. delgivningslagen (1970:428) får kungörelsedelgivning i tidningar dock användas om ett stort antal personer ska delges och det skulle innebära större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen att överbringa handlingen eller meddelandet till var och en av dem. Enligt p 2 i den delgivningslag (2010:1932) som trädde i kraft den 1 april 2011, ska äldre bestämmelser gälla om en handling har skickats före denna tidpunkt. Länsstyrelsen har med hänsyn till det stora antalet fastigheter inom skyddsområdet beslutat att kungörelse ska ske genom kungörelsedelgivning i dagstidningar. Ansökningshandlingarna har även funnits tillgängliga på kommunens hemsida.

Beslut

Datum
2012-05-31

Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

Länsstyrelsen finner sammantaget att inrättande av nytt vattenskyddsområde med föreskrifter för Ingarö vattentäkt är förenligt med kommunens antagna översiktsplan samt med de nationella och regionala miljökvalitetsmålen för dricksvatten av god kvalitet. Länsstyrelsen anser därför att det föreslagna vattenskyddsområdet med tillhörande föreskrifter ska fastställas efter vissa redaktionella och språkliga justeringar i skyddsföreskrifterna som motiverats ovan. Ändringarna bedöms vara förenliga med Naturvårdsverkets vägledning i "Allmänna råd om vattenskyddsområden" NFS 2003:16 och "Handbok om vattenskyddsområde, 2010:5".

Kungörelse

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Nacka-Värmdöposten. Beslutet kungörs även i Stockholms läns författningssamling

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, enligt bilaga 4.

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit länsöverdirektör Katarina Kämpe, beslutande, miljödirektör Lars Nyberg, plandirektör Inger Holmqvist, länsassessor Kristina Heide samt miljöhandläggare Lars Åkerblad, föredragande.

Katarina Kämpe

Lars Åkerblad

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Karta med skyddsområdesgränser
3. Allmänna upplysningar
4. Hur man överklagar

BILAGA 3

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap miljöbalken (1998:808).

Dispens

Om det finns särskilda skäl kan Länsstyrelsen medge dispens från meddelade föreskrifter enligt 7 kap 22 och 30 §§ miljöbalken. I samband med sådan prövning kan Länsstyrelsen föreskriva de särskilda villkor som behövs för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § MB). Dispens får, enligt 7 kap 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Tillstånd och anmälan

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter, ska en ansökan inges till kommunens nämnd för miljöfrågor, f.n. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden. Tillstånd får medges, efter hörande av berörda kommunala myndigheter och huvudman för vattentäkten, om den sökande kan visa att åtgärden/verksamheten kan utföras utan risk för att skada vattentäkten.

I de fall en anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska denna göras till kommunens nämnd för miljöfrågor, f.n. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt miljöbalken SFS 1998:808, kap 9, 11, eller 12 eller enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalkens nyss nämnda kapitel.

Hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom ska densamma utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skälligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Beredskap

Beredskapsplan för sanering vid akut föroreningsrisk bör upprättas av vattentäkstens huvudman senast två år efter det att dessa föreskrifter fastställts.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap 4 § miljöbalken och prövas därför enligt annan ordning. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift.

Tillsyn

Länsstyrelsen/kommunen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden enligt miljöbalken och förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Kommunen är tillsynsmyndighet för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt miljöbalken och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat vad som sägs i gällande författningar.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets "Föreskrifter och allmänna råd", NFS 2003:24 och ändring i NFS 2006:16, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Det innebär bl.a. att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, ska utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Vidare ska informationsskylt om

BeslutDatum
2012-05-31Beteckning
513-2007-12835
0120-30-006

”vattenskyddsområde” vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde. Cisterner eller lösa behållare för en sammanlagd volym som är större än 250 liter ska ha sekundärt skydd. Detta gäller dock inte cistern som är belägen i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I 14 § Naturvårdsverkets föreskrifter, NFS 1997:2, finns föreskrifter om användningen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Naturvårdsverkets ”Allmänna råd 97:3” med kompletteringar den 5 juni 2000, NFS 2000:7.

Transport av farligt gods

Länsstyrelsen har i årlig sammanställning rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods i länet, se vidare Länsstyrelsens hemsida.

Uppsättning av skyltar, stängsel

Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas träffas på frivillig väg kan Länsstyrelsen ålägga en markägare att upplåta sin mark för ovan nämnda ändamål. För uppsättning av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde inom vägområde (inom 50 m från väg) krävs enligt 43 § väglagen tillstånd från väghållningsmyndigheten. Utanför vägområde krävs, enligt 46 § väglagen, Länsstyrelsens tillstånd.

Information

Det är lämpligt att huvudmannen regelbundet informerar samtliga fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

Fastighetsförteckning

Berörda fastigheter framgår av till ärendet hörande fastighetsförteckning.